

Adrodd i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Dyddiad	20 Gorffennaf 2026
Swyddog Arweiniol	Justin Evans, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Swyddog Cyswllt	Lee Bourne, Pennaeth Hyfforddiant a Datblyg
Pwnc	Risgiau a Mesurau Lliniaru Prosiect Canolfan Hyfforddi Hwb Awen

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am y risgiau allweddol sy'n gysylltiedig â phrosiect Canolfan Hyfforddi Hwb Awen, y mesurau lliniaru sydd ar waith, a'r camau sydd ar y gweill i sicrhau cyllid a chynnal rheolaeth briodol ar y rhaglen.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae Canolfan Hyfforddi Hwb Awen yn parhau i fod yn elfen hanfodol o strategaeth weithredol, y gweithlu a llesiant hirdymor Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth). Cafwyd cymeradwyaeth i fwrw ymlaen â'r prosiect i Gam 4 RIBA; fodd bynnag, mae absenoldeb ariannu cyfalaf wedi'i sicrhau yn cynrychioli risg sylweddol a pharhaus sy'n gofyn am reoli gofalus.
- 3 Mewn ymateb, mae'r Tîm Prosiect wedi parhau i geisio cyfleoedd ariannu allanol, gan ail-ymgysylltu â Llywodraeth Cymru a budd-ddeiliaid allweddol, a chryfhau'r Achos Busnes Amlinellol i sicrhau ei fod yn cyd-fynd gymaint ag y bo modd â blaenoriaethau cenedlaethol a gwerth cymdeithasol ehangach.
- 4 Er mwyn lliniaru'r risg o gadarnhau ymrwymiadau dylunio a chostau yn gynamserol, mae Bwrdd y Prosiect wedi cynnig arafu byr, rheoledig o'r rhaglen i alluogi ymgysylltu â budd-ddeiliaid a gweithgarwch cyllido pellach. Nid oes gofyn i aelodau ymrwymo i benderfyniadau cyllido ar hyn o bryd ond dylent ragweld efallai y bydd opsiynau sy'n cynnwys cymorth gan awdurdodau lleol yn cael eu cyflwyno i'w hystyried yn y dyfodol os na ellir sicrhau'r holl gyllid o ffynonellau allanol.

ARSYLWADAU'R PANEL GWEITHREDOL

- 5 Mae'r Panel Gweithredol yn cydnabod pwysigrwydd strategol Canolfan Hyfforddi Hwb Awen o ran diogelwch diffoddwyr tân, ond maent hefyd yn cydnabod y pryderon ynghylch pwysau ariannu a'r effeithiau posibl. Pwysleisiodd yr Aelodau bod angen am fonitro parhaus ac i ystyried opsiynau a goblygiadau cyllido yn y dyfodol yn ofalus.

ARGYMHELLIAD

6 Argymhellir bod yr Aelodau yn:

- i) **Nodi'r risgiau a'r mesurau lliniaru presennol sy'n gysylltiedig â phrosiect Canolfan Hyfforddi Hwb Awen;**
- ii) **Nodi'r addasiad arfaethedig i'r rhaglen i ganiatáu amser ychwanegol ar gyfer cyllid ac ymgysylltu â budd-ddeiliaid; a**
- iii) **Nodi nad oes unrhyw ofniad i ymrwymo i gyllid ar hyn o bryd, ond efallai y bydd cynigion yn y dyfodol yn cael eu cyflwyno i'r Aelodau eu hystyried os na ellir sicrhau llwybrau cyllido allanol.**

CEFNDIR

7 Cychwynnwyd prosiect Canolfan Hyfforddi Hwb Awen er mwyn mynd i'r afael â phroblemau critigol hirsefydlog yn ystâd hyfforddi'r Gwasanaeth ac i ddarparu cyfleuster modern, diogel a chynaliadwy sy'n gallu bodloni gofynion gweithredol presennol ac yn y dyfodol. Mae'r prosiect yn cefnogi amcanion strategol y Gwasanaeth mewn perthynas â chymhwysedd gweithredol, iechyd a llesiant diffoddwyr tân, a gwydnwch sefydliadol, ac mae wedi'i ddatblygu trwy drefniadau llywodraethiant sefydledig.

8 Mae Achos Busnes Amlinellol (OBC) wedi'i ddatblygu ac mae'n parhau i fod yn fyw. Mae hyn yn nodi'r angen strategol am fuddsoddiad, yr opsiwn a ffafrir ar gyfer cyflawni a'r manteision a ragwelir i'r Gwasanaeth a phartneriaid ehangach. Mae'r Achos Busnes yn parhau i gael ei fireinio wrth i gyfleoedd pellach ar gyfer gweithio mewn partneriaeth, rhannu defnydd a gwerth cymdeithasol gael eu nodi.

GWYBODAETH

9 Mae prosiect Canolfan Hyfforddi Hwb Awen yn parhau i fod yn fuddsoddiad strategol bwysig i'r Gwasanaeth, gan gefnogi gallu gweithredol, iechyd a llesiant diffoddwyr tân, a gwydnwch sefydliadol tymor hwy. Mae cymeradwyaeth Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wedi'i rhoi yn flaenorol i fwrw ymlaen â'r prosiect i Gam 4 RIBA. Bydd yr aelodau yn ymwybodol bod y cam hwn yn cynrychioli pwynt arwyddocaol mewn ymrwymiad, gan ei fod yn cadarnhau i bob pwrpas atebion dylunio a pharamedrau cost cysylltiedig. Yn absenoldeb ariannu cyfalaf wedi'i sicrhau ar gyfer datblygu'r safle, mae'r sefyllfa hon bellach yn cael ei hadolygu'n weithredol drwy Fwrdd y Prosiect a threfniadau llywodraethiant sefydledig i reoli amlygiad a chynnal rheolaeth raglenni briodol. Mae'r sefyllfa hon yn adlewyrchu'r risg bresennol o fwrw ymlaen â'r dylunio heb gyllid wedi'i gadarnhau.

- 10 Mae'r gwaith i archwilio opsiynau cyllido yn weithgar ac yn parhau. Mae'r Gwasanaeth yn mynd ar drywydd cyfleoedd ar draws nifer o feysydd, gan gydnabod bod graddfa a chymhlethdod y prosiect yn annhebygol o gael ei gefnogi gan un ffynhonnell gyllid. Cynhaliwyd sgysiau cychwynnol gyda Llywodraeth Cymru, ac mae llythrau briffio wedi'u cyhoeddi i fudd-ddeiliaid allweddol sydd â diddordeb mewn buddsoddiad cyfalaf, sgiliau, gwydnwch ac iechyd diffoddwyr tân, gan amlinellu cyfarwyddyd sefydliadol a chynlluniau'r Gwasanaeth ar gyfer y datblygiad. Bydd y trafodaethau hyn nawr yn cael eu hadnewyddu gyda gweinyddiaeth newydd Llywodraeth Cymru, gyda chanolbwynt mwy eglur ar gyd-fynd â blaenoriaethau polisi presennol a blaenoriaethau polisi sy'n dod i'r amlwg.
- 11 Mae iechyd diffoddwyr tân, gan gynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â dod i gysylltiad â halogyddion, yn parhau i dderbyn sylw cenedlaethol cynyddol, gan gynnwys ymrwymadau gwleidyddol diweddar yn y maes hwn. Byddai dyluniad a swyddogaeth arfaethedig Hwb Awen yn cefnogi'r agenda hwn yn uniongyrchol trwy amgylcheddau hyfforddi gwell, cyfleusterau modern a rheolaethau uwch i leihau risgiau dod i gysylltiad â halogyddion. Mae hyn yn cryfhau'r achos strategol dros y prosiect a bydd yn cael ei adlewyrchu'n fwy penodol mewn diweddariadau ymgysylltu ac achosion busnes yn y dyfodol.
- 12 Mae'r Achos Busnes ar gyfer y Ganolfan Hyfforddi yn parhau i fod yn fyw a bydd yn parhau i gael ei ddatblygu. Bydd yn cael ei ddiweddarau i adlewyrchu unrhyw newidiadau y cytunwyd arnynt mewn defnydd neu ddyluniad, yn ogystal â chyfleoedd ar gyfer rhannu defnydd a dangos gwerth cymdeithasol ehangach. Mae trafodaethau wedi cael eu cynnal gydag ymatebwyr Categori 1 eraill i archwilio sut y gellid defnyddio'r safle ar y cyd. Mae'r gwaith hwn yn parhau i fod yn y camau cynnar ond ystyrir ei fod yn bwysig wrth gryfhau'r achos cyffredinol dros fuddsoddi a chynaliadwyedd hirdymor, heb wanhau gofynion hyfforddi craidd y Gwasanaeth.
- 13 Ochr yn ochr â hyn, mae'r Gwasanaeth yn archwilio sut y gallai safle Hwb Awen gyfrannu mwy at wydnwch cymunedol yn ystod cyfnod o ansicrwydd cynyddol. Mae hyn yn cynnwys ymgysylltu ag arweinwyr gwirfoddol, ffydd a chymunedol, ynghyd â'r Fforwm Gwydnwch Lleol, i ystyried sut y gallai'r safle weithredu fel ased meithrin gwytnwch i gymunedau ledled Gogledd Cymru. Mae dysgu o ddatblygiadau eraill sydd â gwerth cymunedol cryf wedi tynnu sylw at gyfleoedd a allai wella effaith y prosiect yn sylweddol. Mae'r syniadau hyn bellach yn cael eu cofnodi a byddant yn cael eu hymgorffori mewn cynlluniau diwygiedig a dogfennaeth ategol lle bo hynny'n briodol.

- 14 Mae Bwrdd y Prosiect wedi adolygu'r proffil risg presennol a'r cerrig milltir allweddol ar gyfer y rhaglen. Yng ngoleuni ansicrwydd cyllido, mae Tîm Cyflawni'r Prosiect wedi cynnig arafu rheoledig o'r rhaglen o tua phedwar mis. Bwriad hyn yw darparu amser ychwanegol ar gyfer ymgysylltu â budd-ddeiliaid, trafodaethau cyllido a mireinio'r Achos Busnes Amlinellol, wrth osgoi ymrwymiad diangen i benderfyniadau dylunio a chostau ar hyn o bryd. Ystyrir bod y dull hwn yn fesur lliniaru darbodus a chymesur ar gyfer y risgiau sy'n wynebu'r prosiect ar hyn o bryd.
- 15 Er bod yr Achos Busnes Amlinellol yn parhau i gyflwyno achos cymhellol dros newid, cydnabyddir efallai na fyddai, ar ei ben ei hun, yn ddigonol i sicrhau cyllid o un ffynhonnell. Mae'r Gwasanaeth felly yn ystyried sut y gellid datblygu dull cyfunol, sydd o bosibl yn cyfuno benthyciadau llog isel, ariannu cyfalaf uniongyrchol a chymorth cyfalaf gan bartneriaid. Er bod y Gwasanaeth wedi datgan o'r blaen na fyddai'n ceisio hunan-ariannu'r prosiect, mae'r risgiau a nodwyd yn flaenorol yn parhau. Gan nad yw gwneud dim byd yn opsiwn, mae'n ymddangos bellach bod rhyw lefel o fuddsoddiad uniongyrchol gan awdurdodau lleol yn fwy tebygol. Mae hyn yn parhau i fod yn faes archwilio gweithgar, a bydd yr Aelodau yn cael eu hysbysu wrth i opsiynau ddatblygu.
- 16 Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw ymrwymiad yn cael ei geisio gan Aelodau mewn perthynas â chyllid gan awdurdodau lleol. Fodd bynnag, dylai Aelodau ddisgwyl yn rhesymol y gellir cyflwyno cynigion ar sail tystiolaeth a chymesur i'w hystyried trwy ffrydiau gwaith pennu cyllideb os na ellir sicrhau llwybrau cyllido amgen. Trwy gydol y cyfnod hwn, mae'r Gwasanaeth yn parhau i fod yn ymrwymedig i raddfa ac uchelgais gyffredinol y prosiect, ac ar hyn o bryd nid oes unrhyw ddadl gymhellol i beiriannu gwerth neu leihau'r dyluniadau arfaethedig yn sylweddol. Mae Strategaeth Ystadau ddrafft yn cael ei datblygu a bydd yn cyd-fynd ag amcanion adeilad Hwb Awen, gan gefnogi ymhellach yr achos strategol dros newid a buddsoddi.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r prosiect yn cefnogi iechyd diffoddwyr tân, llesiant y gweithlu a gwydnwch cymunedol, gan gyd-fynd â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
Cyllideb	Nid oes ariannu cyfalaf wedi'i sicrhau eto. Mae ansicrwydd cyllido yn parhau i fod yn risg sylweddol, wedi'i reoli trwy wneud penderfyniadau fesul cam ac archwilio gweithgar o lwybrau cyllido lluosog.
Cyfreithiol	Bwrw ymlaen i RIBA Cam 4 heb sicrwydd cyllido, wedi'i liniaru trwy adolygu gweithredol o'r rhaglen ac arafu rheoledig y cytunwyd arno trwy lywodraethiant Bwrdd y Prosiect.
Staffio	Dim goblygiadau staffio uniongyrchol ar hyn o bryd. Mae'r prosiect yn cefnogi gallu a diogelwch hirdymor y gweithlu.
Cydraddoldebau/ Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Bydd dyluniad a gweithrediad y Ganolfan Hyfforddi yn parhau i gefnogi mynediad cynhwysol a darpariaeth y Gymraeg, yn unol ag ymrwymïadau'r Gwasanaeth.